

**Uunga siunnersuut: Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik
suliffissaqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-
imeersoq.**

*Inuussutissarsiornermut Nukissiuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisumit
saqqummiunneqartoq*

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jeremiassen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngø, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

UKA2019-imi ulloq 1. oktober siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut
misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

UKA2018/226-ip akuersissutigineqarnera tunngavigalugu suliffeqarfiit innuttaasunik
tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisutut taaneqartartut nalunaarsorneqarnerannut
killiliussanik aalajangersaanissaq siunertaralugu Naalakkersuisut inatsisissatut
siunnersuummik matuminnga saqqummiussipput. Inatsisikkut arlalitsigut
uppernarsaateqartussaananeranut piunarsaqaatinik aalajangersaasoqarnerata saniatigut ilaatigut
suliffeqarfiit qanoq ittuunissaannut, atuuffiitut, piginnittuisa kikkuusinnaanerinut kiisalu
sinneqartoortit qanoq atorpeqarnissaannut malittarisassat aalajangersarneqarput. Tassunga
atatillugu naammagittaalliteqarsinnaanermut kiisalu suliffeqarfinnik innuttaasunik

tapersersortarialinnik suliffeqartitsisunik nalunaarsuinermi pisortat akisussaaffii pillugit malittarisassanik siunnersuuteqartoqarpoq.

2. Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngussatut ilanngunneqarput, tamannalu ilusiliinissamat piumasaqaatinut Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqarsimasunut naapertuuppoq. Tusarniaassutigineqartut Tilioq-mut nassiunneqarsimanngitsut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tilioq inuit innarluutillit sinnerlugit oqaaseqartartuummat, taakkorpiaallu suliffeqarnermi sunniutilimmik akuutinneqalernissamat pitsaaneruseqarnermi periarfissinneqarnissaat naatsorsuutigineqarmat, Naalackersuisut Tilioq-mik tusarniaanasuarnissamik ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Ataatsimiititaliap Naalackersuisut ataatsimiititaliap qinnuteqaataanut akuersersaarsimanerannut qutsavigiumavai, Tilioq-llu inatsisissamat siunnersuummut oqaaseqaatissaqarsimannginnera paasillugu.

Akuusut attuumassuteqartut tamarmik tusarniarneqarnissaat qulakkeeqqullugu ataatsimiititaliap Naalackersuisunut inussiarnersumik kaammattuutigissavaa. Tamatumani Inatsisartut aalajangiinissaminni sapinngisamik annertunerpaamik tunngavissaqarnissaat ilaatigut qulakkeerneqaaqullugu.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Naalackersuisut piumasaqaatinik kaammattuutinillu Inatsisartut UKA2018/226-mik suliarinninneranni saqqummiunneqartunik tamanik malinninniarsimanerat ataatsimiititaliamit naammagisimaarneqarpoq:

“Naalackersuisut suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisunik nalunaarsugaasut pillugit inatsisissatut siunnersuummik kingusinnerpaamik UKA2019-imi saqqummeeqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqallisiginninneq tunngavigalugu siunnersuutip matuma atuuffissaata erseqqissaatigineqarnissaa naapertuuttutut ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq. Taamaalilluni erseqqissaatigineqassaaq suliffeqarfinnik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisunik nalunaarsuisarnermi killissarititaasut inatsisissatut siunnersuutikkut matumuunakkut aalajangersarniarneqartut, taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut suussusersineqarlutik. Taamaalilluni matumani ingerlatseqatigiiffilioriaaseq aalajangersimasooq pillugu inatsit pineqarani suliffeqarfinnik *nalunaarsuisarnermut* inatsit pineqarpoq¹.

¹ Tamanna pillugu siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 1-imi erseqqinneruseqarpoq paasisaqarrit.

Suliffeqarfimmut “*Suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisut nalunaarsorsimasut*” taaguummik nammineq piumassuseq malillugu atuiumasumut piumasaqaatinik inatsisissatut siunnersuut aalajangersaavoq². Tamatuma saniatigut pisortani oqartussaasup Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup akisussaaffii pisussaaffiilu inatsisikkut malittarisassiuunneqarput.

Taamaalilluni inatsit Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit atorfinitsitsisarnermi anguniagassaat pillugit malittarisassiuussinngilaq, taamatullu suliffeqarfimmi innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsorsimasumi atorfillit ataasiakkaat pisussaaffii akisussaaffiilu pillugit malittarisassiuussinani. Inatsit taamaallaat suliffeqarfiit innuttaasunut tapersersortarialinnut immikkut iliuuseqartut nalunaarsorneqarnerminnik nittarsaatitut atuisinnaanerannik periarfissiivoq, soorlu Naalakkersuisut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni ima aalajangersaasut:

”Suliffeqarfiup innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisutut nalunaarsugaasimasup taamaalilluni taaguut "suliffeqarfik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisoq" suliffeqarfiup siunnersuut malillugu suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisunut immikkut piumasaqaatinik suliffeqarfiup naammassinninneranik immikkut allagartatut imaluunniit uppernarsaatitut atimi nittarsaanerminilu atorsinnaavaa.

Nalunaarsuisarnermut aaqgissuussinermi siunertaq tassaavoq, suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisutut nalunaarsorsimasut, sulinerminni suliffeqarfittut inunnik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsinermit siunertanik isumaginnittutut aamma inunnik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsinermik ingerlataqartutut tunngaveqartut, kikkuunerisa ersarissunngortinneqarnissaat.”

3.1 Nalunaarsorneqarnissamut piumasaqaatit

Suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsorneqarsinnaanermit tunngaviusumik piumasaqaatit tallimat siunnersuummi §§ 6-imiit 8-mut aalajangersarneqarput:

1. Suliffeqarfik innuttaasunik tapersersuiniarnermik siunertaqassaaq (tapersersuinissamik-, suliassaqartitsiniarnermik -, peqqinnissakkut-, avatangiisitigut-, imaluunniit kulturikkut siunertaqartumik).
2. Suliffeqarfik pisortanut attuumassuteqarani namminersortuussaaq.
3. Suliffeqarfik inuussutissarsiornermik ingerlataqartuussaaq, CVR- normoqassalluni

² Matumani suliffeqarfiit namminneq piumassutsiminnik nalunaarsorneqarsimasut “*suliffeqarfittullu inunnik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsorneqarsimasut*” taaguummik atuisinnaanermit piumasaqaatinik inatsimmi aalajangersarneqarsimasunik naammassinnittut kisermaassisussaatitaanerit pineqarpoq.

Kalaallit Nunaannilu najugaqartuussalluni.

4. Suliffeqarfik sulinermini akuutitsisuusaaq atuuffimminilu akisussaassuseqartuussalluni.
5. Suliffeqarfik sinneqartoorutiminit innuttaasunik tapersersortarialinnik isumaginissaq.

Atuuffiginngisaali una siunnersuummi § 6, imm. 2-mi allassimavoq:

Imm. 2. Suliffeqarfik inummit ataatsimit ingerlanneqartoq aamma suliffeqarfik piginneqatigiinnikkut pilersinneqarsimasoq, Inatsisartut inatsisaat malillugu suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisutut nalunaarsorneqarsinnaanngilaq.

§ 6, imm. 2-mut nassuiaatini ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

”Suliffeqarfik piginneqatigiinnikkut pilersinneqarsimasoq nalinginnaasumik paasineqassaaq tassaasoq suliffeqarfik, inuk ataaseq arlallilluunniit peqatigiillutik suliffeqarfimmi pigisanik nalilinnik ataasiakkaanik pigisaqartuullutik. Pigisaqatigiilluni pilersitatut suliffeqarfiit pineqarpata suliffimmi naleqartuutunik ataasiakkaanik tamakkuninnga inuk ataaseq imaluunniit amerlanerit pigisaqatigiiffialugit suliffeqarfiit pineqartarput. Tamakku tassaapput suliffeqarfiit ilusaanni nalunaarsugaasinnaanngitsuni kisiartaasut. Tamatumunnga patsisaasoq tassaavoq suliffeqarfiit ilusaanni taakkunani piginnittup aamma suliffeqarfiup pisuussutaasa akornanni immikkoortisoqannginneq. Soqutigisaqatigiittut ingerlatseqatigiiffik nalunaarsugaasinnaavoq. **Pigisaqatigiilluni pilersitatut suliffeqarfimmut tamatigoortutut suliffeqarfik imatut paasineqassaaq suliffeqarfimmi naleqartuutunik ataasiakkaanik tamakkuninnga inuk ataaseq imaluunniit amerlanerit peqatigiillutik piginnittuuffigisaat. Inuit marluk peqatigiillutik suliffeqarfimmik piginnittuullutik soqutigisaqatigiit ingerlatseqatigiiffii (L/S), siunnersuummi § 6, imm, 2-mi pineqartunut ilaanngillat. Soqutigisaqatigiit ingerlatseqatigiiffiat taamaalilluni siunnersuut malillugu suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisutut nalunaarsorsimasinnaavoq.**

Suliffeqarfiit inummit ataatsimit pigineqartut aamma suliffeqarfiit piginneqatigiinnikkut pilersinneqarsimasut suliffeqarfiit ilusaanni kisiartaallutik siunnersuut malillugu nalunaarsorsimasinnaanngillat. Tamatumunnga pissutaavoq suliffeqarfiit ilusaanni taamatut ittuni nalinginnaasumik piginnittup pisuussutaasa aamma suliffeqarfiup pisuussutaasa akornanni nalinginnaasumik immikkoortitsisoqarsinnaannginnera.”

(Ataatsimiititaliap erseqqissagaa)

Ataatsimiititaliap paasisinnaavaa suliffeqarfik piginneqatigiinnikkut pilersinneqarsimasoq qulaani erseqqissaasikkat malillugit oqaasertaleeriaatsitigut assigiinngitsutigut pingasutigut nassuiarneqartoq. Oqaasertaliinerit taakku pingasut akornanni naapertuutinnngitsoqarsorinanngilaq, taamaattorli suliffeqarfiup taaneqartup soqutigisaqatigiillunilu ingerlatseqatigiiffittut taaneqartup (I/S) akornanni erseqqinnerusumik killiliisinnaaneq sooq Naalakkersuisunit atorneqarsimannngitsoq ataatsimiititaliamit eqqumiigineqarpoq. Suliffeqarfilioriaatsit taakku marluk erseqqinnerusumik avissaartinneqarnissaannik tusarniaanermut akissutini ujartuisoqarsimasoq oqaatigineqassaaq. Atuutsinneqanngiffia § 6, imm. 2-mi taaneqartoq tamatumunngalu tungaviusoq siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani erseqqinnerusumik nassuiaqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut qinnutigaa.

3.2 Kisermaassisussaatitaanermik atuisinnaanermut piumasaqaatit

Suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsorneqarnermik attassiinnarumagaanni paasisutissanik attuumassutilinnik nalunaarutiginninnikkut suliffeqarfiup atuuffianik ersarissuutitsinissap qulakkeerneqarnissaa suliffeqarfimmut pineqartumut pisussaaffiuvoq. (Tak. § 13, imm. 1-5)

Piffissami suliffeqarfiup nalunaarsorneqarfigisimasaani sinneqartoorutitut tunngatillugu, sinneqartoorutit sumut atorneqarnissaannut piumasaqaatit naammassineqarsimassapput – suliffeqarfilluunniit kingornatigut nalunaarsorneqarnerminik taamaatitsigaluarpat, takuuk siunnersuummi § 16, imm. 1-3. Taamaalilluni suliffeqarfiup, “suliffeqarfittut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsorneqarsimanini” iluaqutsiullugu sinneqartoorutiminik annertusaariarluni nalunaarsorneqarnerminik taamaatitsilluni sinneqartoorutit pineqartut, inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat saneqqullugit piumasaminut atorsinnaanngilai. Taamaalilluni suliffeqarfik siusinnerusukkut innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisutut nalunaarsugaasimasoq aammalu uppersaat atorlugu iluaqutissarsisimasoq suliffeqarfimmut allanut “nalinginnaasunut” sanilliulluni aningaasaqarnikkut iluaquserniarsinnaanngilaq.

3.3 Naammagittaalliornissamut periarfissat

Maannamut naammagittaalliuteqarnissamut periarfissaasup atorneqarsinnaanera siunnersuummi §§-ini 22 aamma 23-mi aalajangersarneqartoq ataatsimiititaliap paasivaa, taamaalilluni Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup aalajangigai³ Naalakkersuisunut naammagittaalliutigineqarsinnaallutik.

3.4 Ukiumoortumik nalunaarusiortarneq

Siunnersuummi § 21, imm. 1 malillugu ingerlatat pissutsillu inatsimmi ilaatinneqartut kiisalu

³ Matumani § 5, imm. 2 imaluunniit § 10, imm. 2 malillugit iluarsiiviginninnissamut piffissaliussatut aalajangersakkat pillugit aalajangiussat ilaatinneqanngillat.

inatsit naapertorlugu aalajangiinerit pillugit Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup Naalackersuisunut nalunaarusiortussaataitanera ataatsimiititaliamit pitsaasutut nalilerneqarpoq. Nalunaarusiortarneq taanna, siunnersuummi siunertarineqartoq naapertorlugu, inatsisip qanoq tulluartigineranut sunniutaanullu ingerlaavartumik nalilersuinertut atorneqassasoq ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai

Siunnersuutip piviusunnngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunissai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Taamaalillutik Naalackersuisut naliliipput nalunaarsuinerit atugassatut qarasaasiakkut nalunaarsuiffimmik pilersitsinerit, ingerlatsinerit aserfallatsaaliinnermullu ukiumut aningaasartuutit 200.000 kr.-iussasut. Tamatuma saniatigut allaffissornerit aningaasartuutit atorfillip ukiumi ataatsimi sulineranut aningaasartuutit amerlassuseqassasut naatsorsuutigineqarpoq, tassalu 600.000 kr.-it. Tamatumunnga oqaaseqaateqarnissaminut ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsorinngilaq.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliaq **isumaqatigiittup** siunnersuut **akuerineqassasoq** inassutigaa.

Ataatsimiitaliap taamak oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimanageratut paasinnilluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Henrik Fleischer
Siulittaasoq

Múte Bourup Egede
Siulittaasup tullia

Aqqalu Jerimiassen

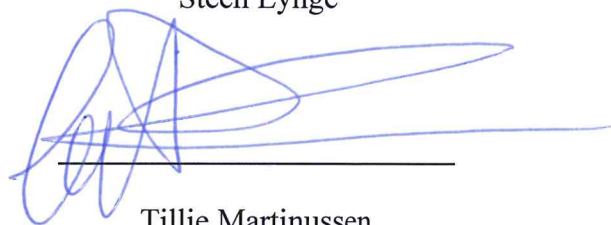
Hermann Berthelsen

Steen Lynge

Peter Olsen

Tillie Martinussen